

Pääsihteeri
Kimmo Kääriä
KY

MUUTOKSENHAUSTA YLIOPPILASKUNNAN OMAISUUDEN SÄÄTIÖITTÄMISTÄ KOSKEVASTA PÄÄTÖKSESTÄ

Taustaa

Helsingin kauppakorkeakoulun ylioppilaskunta on valmistelemassa mahdollista omaisuutensa osan säätiöittämistä. Tähän liittyen olen käynyt keskusteluja asiaan liittyvistä oikeudellisista kysymyksistä ylioppilaskunnan edustajien, asiaa valmistelevan asianajotoimiston edustajien ja professori Halilan kanssa. Käytettävissäni ovat olleet professori Tuorin 14.2.2008 antama lausunto ja professori Halilan 15.2.2008 laatima muistio.

Lisään omalta osaltani professori Halilan muistiossaan 15.2.2008 esittämään seuraavia näkemyksiä:

Muutoksenhaku ylioppilaskunnan päätöksistä

Voimassa olevassa yliopistolaissa (645/1997) ei ole säädöksiä, jotka koskisivat muutoksenhakua ylioppilaskunnan päätöksistä. Ylioppilaskunnan päätöksien muutoksenhausta säännellään ylioppilaskunta-asetuksessa (116/1998). Ylioppilaskunta-asetuksessa muutoksenhakua koskeva säännös on jaettu kahteen osaan. Asetuksen 6.1 §:ssä säädetään ns. yleisestä muutoksenhakuoikeudesta ja asetuksen 6.2 §:ssä

säädetään ylioppilaskunnan jäsenten erityisestä muutoksenhakuoikeudesta.

Ylioppilaskunta-asetuksen 6.1 §:n perusteella ylioppilaskunnan päätökseen voi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen niin kuin hallintolainkäyttölaissa (HLL) säädetään. Muutoksenhakuoikeutta sääntelee hallintolainkäyttölaki (26.7.1996/586) ylioppilaskunta-asetuksen lisäksi.

Hallintolainkäyttölain (HLL) 4 §:n mukaan hallintoasiassa tehdystä päätöksestä saa valittaa sen mukaan, kuin HLL:ssa säädetään. HLL:ssa on lähtökohtana yleisen valitusoikeuden periaate. Hallintoasiaa ei kuitenkaan ole HLL:ssa tai muualla lainsäädännössä yksiselitteisesti määritelty. Olen liseniaattitutkimuksessani katsonut, että HLL 4 §:n tarkoittamia hallintoasiassa tehtyjä ylioppilaskunnan päätöksiä voivat olla vain ne päätökset, joita ylioppilaskunta tekee julkisen hallintotehtävänsä piirissä (julkisen vallan käyttö tai muu julkinen hallintotehtävä). Mielestäni nykyistä yliopistolakia ja ylioppilaskunta-asetusta tarkempi hallintoasian (julkisen hallintotehtävän) ja siten myös HLL:n mukaan määräytyvän muutoksenhakuoikeuden määrittely olisi tarpeen lain tasoisesti yliopistolaisissa.

Professori Tuori on edellä viitatussa lausunnossaan katsonut että, ylioppilaskunnan omaisuuden säätiöittämisessä on otettava huomioon, että julkisia hallintotehtäviä koskeva päätöksenteko myös varojen käytön osalta ja jäsenmaksuilla koottu varallisuus säilyvät ylioppilaskunnan julkisyhteisönä tapahtuvan toiminnan piirissä. Mikäli ylioppilaskunnan omaisuuden säätiöittämistä koskevassa päätöksessä ei pysyttäisi näiden Tuorin esittämien rajoitusten sisällä, voi olla vaarana Tuorin lausunnon perusteella, että säätiöittämistä koskeva päätös tulkittaisiin hallintoasiassa tehtynä päätöksenä (ja mahdollisesti toimivallan ylityksenä).

Edellä mainitulla perusteella ylioppilaskunnan omaisuuden säätiöittämistä koskevaa päätöstä ei lähtökohtaisesti voi pitää HLL:ssa tarkoitettuna hallintoasiana.

Ylioppilaskunnan hallintoasiassa tekemään päätökseen voi hakea muutosta:

1. asianosainen;
2. viranomainen, jos laissa niin säädetään, tai jos valitusoikeus on viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi tarpeen;
3. ylioppilaskunnan jäsen (ylioppilaskunta-asetus 6.2 §)

Asianosaisella tarkoitetaan HLL 6 §:n mukaan sitä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Tällä perusteella valitusoikeus on sillä, jolle päätöksellä on asetettu velvollisuus, rajoitus tai kieltö taikka jonka oikeus tai etu on joko kokonaan tai osittain evätty. Valitusoikeus on myös sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa, mutta johon päätöstä ei ole muodollisesti kohdistettu. Päätöksen välilliset vaikutukset eivät luo asianosaisasemaa eivätkä anna valitusoikeutta. Asianosaisaseman arviointi tehdään tapauskohtaisesti ja siinä kiinnitetään huomiota myös oikeusturvan tarpeeseen. Asianosaisena voi olla ylioppilaskunnan jäsen, mutta asianosaisasema ei varsinaisesti edellytä liittännäisyyttä ylioppilaskuntaan tai yliopistoon taikka ylioppilaskunnan jäsenyyttä. Asianosaisasemasta on hallinto-oikeudessa runsaasti yleistä oikeuskäytäntöä, jota voidaan soveltaa arvioitaessa valitusoikeutta ylioppilaskunnan päätöksistä.

Ylioppilaskunnan omaisuuden säätiöittämistä koskeva päätös ei käsitykseni mukaan vaikuta kenenkään yksittäisen henkilön oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun eikä päätös siten luo yksittäisille henkilöille asianosaisen asemaa.

Ylioppilaskunta-asetuksen 6.2 §:n mukaan ylioppilaskunnan jäsenellä on oikeus hakea muutosta ylioppilaskunnan edustajiston, hallituksen tai ylioppilaskunta-asetuksen mukaisen taloudellista päätösvaltaa käyttävän toimielimen päätökseen. Ylioppilaskunnan jäsenten valitusoikeuden perusteita on rajoitettu siten, että muutosta saa hakea vain ylioppilaskunta-asetuksessa säädetyillä perusteilla:

1. päätös on syntynyt laista, asetuksesta tai ylioppilaskuntaa koskevista määräyksistä poikkeavassa järjestyksessä;
2. päätös on muuten lain, asetuksen tai ylioppilaskuntaa koskevien määräysten vastainen

Ylioppilaskunnan jäseniltä ei edellytetä valitusperusteena oikeusturvan tarvetta tai oikeudellista intressiä asiaan. Tämä on ylioppilaskunnan jäsenille ylioppilaskunta-asetuksessa annettu mahdollisuus ja keino valvoa ylioppilaskunnan hallinnon laillisuutta (*actio popularis*).

Ylioppilaskunnan omaisuuden säätiöittämistä koskeva päätös voi olla muutoksenhaun kohteena esimerkiksi jos ylioppilaskunnan päätöksentekomenettelyä koskevia säännöksiä tai määräyksiä ei ole noudatettu ("menettelyvirhe"). Ylioppilaskunnan päätöksenteossa toimivallan ylitys muodostaa myös ylioppilaskunnan jäsenelle oikeuden hakea muutosta ko. päätökseen. Toimivallan ylitys voi tapahtua silloin kun päätös ei lainkaan kuulu ylioppilaskunnan julkiseen tehtävään, tarkoitukseen tai toimialaan. Toimivallan ylitys tapahtuu myös silloin, kun ylioppilaskunnan toimielin tekee päätöksen, jonka tekeminen ylioppilaskunta-asetuksen tai ylioppilaskunnan sääntöjen taikka ohje- ja johtosääntöjen mukaan kuuluu toiselle toimielimelle.

Ylioppilaskunnan omaisuuden säätiöittämistä koskeva päätös on tehtävä edustajistossa (ainakin ellei kyse ole vähäisen omaisuuden säätiöittämisestä).

Ylioppilaskunnan omaisuuden säätiöittäminen antaa aiheita arvioida voidaanko ko. päätöstä pitää ylioppilaskunnan julkiseen teh-

tävään, tarkoitukseen tai toimialaan kuuluvana. Vaikka omaisuuden osan säätiöittämistä voidaan pitää oikeudellisesti mahdollisena ja ylioppilaskunnan toimivaltaan kuuluvana asiana (ks. aikaisempi lausuntoni 18.10.2007 ja professori Halilan lausunto 12.10.2007), voi kuitenkin olla mahdollista, että joku ylioppilaskunnan jäsen hakee tähän päätökseen muutosta ja perustelee tätä mahdollisena toimivallan ylityksellä.

Muutoksenhaun vaikutuksista täytäntöönpanoon

Hallintolainkäyttölain 31.1 §:n pääsäännön mukaan valituskelpoista hallintopäätöstä ei saa panna täytäntöön ennen kuin päätös on saanut lainvoiman. Siten säännös estää valituksen kohteena olevan päätöksen toteuttamisen, ennen kuin valituksen kohteena oleva päätös on saanut lainvoiman (valituksella siirtävä, suspensiivinen, vaikutus). Oikeuskirjallisuuden¹ perusteella tämä koskee kuitenkin vain ns. hallintovalitusta eikä muita muutoksenhakumuotoja (esimerkiksi kunnallisvalitus) ja muilta muutoksenhakumuodoilta usein puuttuu tämä edellä mainittu yleinen siirtävä vaikutus.

Ylioppilaskunta-asetuksessa ei ole erityisiä säännöksiä ylioppilaskunnan päätöksen täytäntöönpanosta tai lainvoimaisuudesta. Ylioppilaskuntien säännöissä voi olla määräyksiä päätöksien täytäntöönpanoon liittyen (vrt. HYY:n sääntöjen 56 §:n mukaan ”Ylioppilaskunnan puheenjohtajalla on oikeus kieltää valituksen alaisen päätöksen täytäntöönpano, mikäli päätös on ilmeisesti lain, asetuksen tai sääntöjen taikka muiden ylioppilaskuntaa koskevien määräysten vastainen tai on syntynyt niistä poikkeavassa järjestyksessä ja mikäli päätöksen täytäntöönpano tekisi muutoksenhaun turhaksi”). Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan säännöissä tai muissa säännöstoissa ei käsitykseni mukaan ole päätösten täytäntöönpanoon liittyviä säännöksiä.

---

¹ Ks. Mäenpää, Olli: Hallintoprosessioikeus. WSOY. Helsinki 2005, s. 327 - 331 ja Tarukannel, Veijo - Jukarainen, Heikki: Oikeudenkäynti hallintotuomioistuimessa. Saarijärvi 1999, s. 377 - 385.

Muutoksenhakuoikeuden perustuessa ylioppilaskunta-asetukseen ja ylioppilaskunnan jäsenyyteen, suhtautuisin varauksellisesti HLL 31.1 §:n suoraviivaiseen soveltamiseen ylioppilaskunnan päätösten osalta, erityisesti silloin kun päätös ei liity ylioppilaskunnan julkiseen hallinto-tehtävään. Vertaisin päätösten täytäntöönpanoon liittyviä kysymyksiä mieluummin kunnan tai rekisteröityjen yhdistysten päätösten täytäntöönpanokelpoisuuteen. Ylioppilaskunta-asetuksen säännösten ollessa muutoksenhaun osalta pelkistetyt ja lakia alemmanasteisia, pitäisin kuitenkin Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan kannalta parempana sellaista järjestelyä, jolla säätiöittämiseen liittyvissä oikeudellisissa järjestyksissä ja päätöksissä pyritäisiin minimoimaan HLL 31.1 §:n mahdollisen soveltamisen vaikutukset.

Asiassa on vielä otettava huomioon, että HLL 32 §:n perusteella hallinto-oikeudella on joka tapauksessa mahdollisuus kieltää tai keskeyttää ylioppilaskunnan säätiöittämistä koskevan päätöksen täytäntöönpano, mikäli päätöksestä on valitettu.

Helsingissä 3. maaliskuuta 2008

Juha Viertola
Oikeustieteen lisensiaatti